

ПУРИЗМ ЯК СПРОБА СТАБІЛІЗАЦІЇ МОВНОЇ СИСТЕМИ: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПОЛІТИЦІ ТА ОСВІТІ

На сьогодні учені нараховують у світі від 2,5 до 7 тисяч мов, які не існують ізольовано одна від одної: вони взаємодіють, взаємозбагачуються. Проте актуальним залишається питання про доцільність такого збагачення та так би мовити про його безпечну міру. Філолог, перекладач у своїй професійній діяльності має орієнтуватися у специфіці використання іншомовних слів, у тому числі розуміти сутність такого неоднозначного явища як пурізм.

Пурізм – нормативний напрям у літературній мовній політиці, скерований на усунення з мови іншомовних елементів, головним чином у лексиці, словотворі й синтаксисі, і заміну їх неологізмами чи народномовними конструкціями. Пурізм притаманний суспільствам, що змагаються з чужими культурно-мовними нашаруваннями в добу національного відродження й пошуків національної самобутності. Історія різних літературних мов засвідчує, що пурізм є неминучим етапом їх становлення та зміщення. При цьому він дуже часто перетворювався на громадський рух, дістаючи широкий суспільний розголос.

Проблема пурізму для української мови також не нова. В Україні є багато лінгвістів, які вважають, що в нашій мові достатньо засобів словотвору для того щоб утворити неологізм, описати невідоме явище чи предмет.

Водночас надмірний пурізм збіднює стилістичне багатство мови й утворює зайві лексичні дублети, поглиблюючи різницю між розмовною і літературною мовою.

Таким чином, маємо справу з неоднозначним явищем, якого не можна не враховувати при використанні лексики іншомовного походження.